

Key Statements for the 2025 International Chinese-speaking Conference

Roma laika a daw kăba 5 kaw nna 8 duhkra hpe chyum laika a kridung ngu tsun lu nna, de a mädung ginlam ting hpe tup hkrak azin ayang re ai lädat hta mädun da nga ai. Asak hte si ai lam gaw, daw kăba 5 kaw nna 8 dingyang hta asak a lam hte si hkrung si htan a lam ngu ai ninghtan shai ai lam lähkawng hpe hkrang shăpraw da nhtawm, măsha gaw Kărai hte Satan, asak hte si ai läpran hta nga ai măsum brum re mäsa hta nga ai lam mädun da nga ai.

Anhtê gaw anhtê a tsin-yam tsindam ni hta, Hkristu hpe kăbu găra nga ga ai măjaw, Kărai Kăsang a dinenmite hkye hkrang la ai lam a sak hkrung ai bandung hpring tsup ai lam a mătu Mădu a asak hta hkye la hkrum ga ai, dai bandung gaw buga Hpung ni hta dan leng ai Hkristu a sak hkrung ai hkumhkrang gălaw shăpraw ai lam hte, gaw gap ai lam rai nga ai; dai gaw anhtê măhtang, Mădu Kărai a sutsu ai chyeju hpe kăbu găra ai shăra, simsa ai lam a Kărai Kăsang gaw Mădu a hpung shingkang dan leng ai lam a mătu hte Mădu a awng pädang hpe mädun ai lam a mătu Satan hpe anhtê a lägaw hta găbye zing ri ai shăra rai nga ai.

Teng man ai baptisma hpe hkrum kădup lu ai hpang anhtê gaw, Mădu a hkrung rawt ai lam hkrang nsam hta Hkristu hte rau, Hkristu hta mätut mănoi kăba wa ga ai; dai gaw asak sumdam ningnan hta hkawm sa ai lam rai nga ai.

Roma. 8 gaw, Măsum lăngai a chyăhtum htum ngut kre hpring tsup ai lam hku nna, yawng măyawng lawm ai, asak jaw ai Wēnyi hte seng ang nga ai; ndai Wēnyi gaw anhtê hpe asak, măbyin mäsa hte dan leng lam hta Hkristu zawn tup hkrak bung wa shăngun na rai nga ai.

**Outlines of the Messages
for the International Chinese-speaking Conference
February 14-16, 2025**

GENERAL SUBJECT:

**Roma Ni Kaw Shāgun Dat Ai Laika Daw Kāba 5 Kaw Nna 8-
Chyum Laika A Kridung**

Message One

**Roma Ni Kaw Shāgun Dat Ai Laika Daw Kāba 5 Kaw Nna
Daw Kāba 8 Dingyang Hta Nga Ai Asak A Lam Hte Si Ai Lam A Lam**

Hti na chyum daw- Rom.5:10, 12, 14, 17-18, 21, 6:4, 9, 16, 21-23,
7:5, 10, 13, 24, 8:2, 6, 10-11, 38

- I. Roma laika a daw kāba 5 kaw nna 8 duhkra hpe chyum laika a kridung ngu tsun lu nna, de a mādung ginlam ting hpe tup hkrak azin ayang re ai lādat hta mādun da nga ai.**
- A. Ndai mādung ga si lāhkawng- asak hte si ai lam hpe Roma laika 5 kaw nna 8 du hkra lang hte lang mādun da nga ai; asak (5:10, 17-18, 21, 6:4, 22-23, 7:10, 8:2, 6, 10-11, 38) hte si ai lam (5:12, 14, 17, 21, 6:9, 16, 21, 223, 7:5, 10, 13, 24, 8:2, 6, 10-11, 38) gaw, daw kāba 5 kaw nna 8 dingyang hta asak a lam hte si hkrung si htan a lam ngu ai ninghtan shai ai lam lāhkawng hpe hkrang shāpraw da nhtawm, māsha gaw Kārai hte Satan, asak hte si ai lāpran hta nga ai māsūm brum re māsa hta nga ai lam mādun da nga ai.
- B. Asak hpun hte kāja n kāja chye ginhka ai hpun (si ai lam a hpun) gaw lam lāhkawng- asak a lam hte si hkrung si htan a lam hpe shāpraw ya nna, chyum laika dingyang sa wa let shingran laika hta hpungdim dat nga ai; Asak gaw asak hpun hte npawt hpang nhtawm (Nin.2:9) asak a nhtoi (21:23, 22:5) hte asak a shingkang (21:10-11, 23), asak hpun hte rau asak hka a māre rai nga ai Yerusalem māre ningnan hte hpungdim dat nga ai (Shr.22:1-2); Si ai lam gaw kāja n kāja chye ginhka chye ai hpun hte npawt hpang nhtawm (Nin.2:17) Ngarai wan hte hpungdim dat nga ai (Shr.20:10, 14).
- C. Asak hpun hpe sha ai lam rai nga ai, anhtē a asak pawn ba ai hku nna Hkristu shi nan hpe kābu gāra ai lam gaw, Hpung asak hkrung lam hta npawt mādung ai lam rai ging nga ai (Nin.2:9, Shr.2:7); Hpung asak hkrung lam hta shang lawm ai lam gaw Hkristu hpe kābu gāra ai lam a ntsa hta mādung nga ai; anhtē gaw Mādu hpe grau nna kābu gāra māgang, shang lawm ai lam hta grau nna sut su wa māgang rai nga ai.
- D. Raitim HKristu hpe kābu gāra na mātu, Mādu hpe ningshawng tsaw myit hte tsaw na ra ahkyak nga ai; anhtē gaw Mādu hpang ningshawng tsaw myit yawm mat ai rai yang, Hkristu a kābu gāra ai lam hte shai mat wa na rai nhtawm, Yēsu a sakse hkam ai lam hkrat sum mat wa na rai nga ai: māhtai hku nna Ja pyengdin gaw, anhtē kaw nna sit mat wa na rai nga ai- kāji.4-7.
- E. Ningshawng tsaw myit hpe bai lu la na lam gaw, yawang māyawng hta Mādu Yēsu hpe ningshawng shāra hku nna māsat la ai lam nan rai nga ai; Anhtē gaw anhtē a asak hkrung lam hta Hkristu hpe yawng māyawng shātai ai rai yang, dai gaw anhtē māhtang ningshawng tsaw myit sum mat ai lam hpe dang lu ai lam tsun māyu ai rai nga ai- Kol.1:18b, Yhn.14:21, 23, Shk.90:1, 91:1, Hpl.3:13-14.
- F. Ehpesu māre hta nga ai Hpung hpang de, Mādu Kārai a ga shāga ai lam hpe English laika hkum “L” hte hpang ai *tsawra myit (Love)*, *asak (Life)*, *ninghtoi (Light)* hte *wan pyengdin (lampstand)*- ngu ai ahkyak ai laika hkum māli hte Kridung ginchyum dat lu nga ai; Anhtē gaw ningshawng tsaw myit hpe bai lu la na lādat shāgu hte yawng māyawng hta Mādu Yēsu hpe ningshawng shāra jaw ra na rai nga ai: Dai hpang anhtē gaw Mādu hpe asak hpun hku nna, kābu gāra na ga ai rai nhtawm, dai asak gaw kālang ta nan asak a ninghtoi tai wa nna (Yhn.8:12), anhtē a shāni shāgu na asak hkrung lam hte gumhpawn ai lam hta Wan pyengdin hku nna htoi tu ai lam nga wa na rai nga ai (Shr.2:1-7).
- G. N hkru ai ni a n shawp ai mābyin māsa gaw, shanhtē māhtang Mādu hpe lu sha na hte kābu gāra na mātu Mādu hpang de sa wa ai lam n nga ai rai nga ai (mādun. Esa.55:1-2, 6-7, 57:20-21); shanhtē

gaw, law la ai lam ni hpe gälaw ma timung shanhtē mähtang Mädu h pang de sa mätut mähkai ai lam, Mädu hpe la lang hkawm sa ai lam, Mädu hpe hkap la lu ai lam, Mädu hpe chyim yu ai hte Mädu hpe käbu gära ai lam n nga ma ai; Käräi Käsang a ningmu hta ndai lam hta grau nna n hkru ai lam n nga sai (Yer.2:13).

II. Dai ni Kamsham ai wa gaw Edin sun hkrang sumla käji rai nga ai- Käräi Käsang gaw asak hpun hku nna shi a wēnyi hta nga nna, Satan mähtang käja n käja chye ginhka ai hpun hku nna shi a hkum shan hta nga let shi a nyan gaw, dai lähkawng a läpran hta nga nga ai; Anhtē gaw wēnyi hte shing n rai hkum shan hta nga nga nna, anhtē mätu nga shära mäsum n nga ai: dai mäjaw anhtē a nyan hpe wēnyi ntsa tawn ra na rai nga ai- Rom.8:6.

A. Mäsha a hkumhkrang gaw, mi shawng hta san seng timung, mäsha hkrat sum mat wa ai kaw nna Satan gaw, shi hkum nan hpe mäsha kätä de htu bang ya ai mäjaw, mäsha a hkumhkrang gaw hkum shan tai wa wu ai – Nin.3:6, Rom.7:18a.

1. Anhtē a hkumhkrang gaw “yubak hkumhkrang” (6:6) hte “ndai si chye ai hkumhkrang” (7:24) rai nga ai; yubak a hkumhkrang gaw Käräi Käsang hpe ninghkap mära gälaw ai hta grai nan hkrung nga nhtawm n-gun hpring hkra rawng nga ai: Raitim ndai si chye ai hkumhkrang gaw, Käräi hpe ra shärawng shängun na mätu gälaw ai lam hta, gawng kya let n-gun kätä nga ai (käji.18).
2. Anhtē gaw asak hkrung nga dingsa, anhtē a hkrang shaw la ai shäni du hkra yubak hte si ai lam a hkum hkrang hte rau tut e nga nga na rai nga ai – mädun.8:23.
3. Hkum shan gaw yubak, si ai lam hte Satan a “zup hpawng ai gawk nu” hte sun wang rai nga ai; hkum shan gaw, myit mäda shära n nga ai mäsa rai nna gälöi mung, käja rawt jat wa na n rai nga ai -7:17-18, 21. Mädun. Yhn.17:15.

B. Mädu a yaw mäsing mätu mära, Käräi Käsang gaw shi a hpaji byeng-ya hte up hkang ai lam hta, anhtē hpe anhtē a wēnyi hpang de käyin wa na shängun na shädut shähkat ya na mätu, anhtē a yubak hte hpring let n hkru ai hkum shan hpe jai lang wu ai; shing rai yang she anhtē hta Käräi Käsang a käba wa ai märang e Mädu a gaw gap ai a mätu Wēnyi hpe anhtē grau nna lu la na rai nga ga ai - Kol.2:19, Zeh.4:6.

1. Tara hte seng ai hku nna tsun ga nga yang, Satan hte anhtē a hkum shan gaw Wudang ntsa hta jähtum jēyang hkrum ngut sai rai nga ai (Rom.8:3, Yhn.3:14, Heb.2:14, 2Ko.5:21); rai timung Käräi Käsang gaw anhtē hpe hkum shan hta shämyet ai lam n nga ai sha, anhtē a wēnyi hta nga ai Hkristu hpang de käyin wa na mätu anhtē hpe shädut ya ai hte kärum na mätu hkum shan hpe anhtē hte rau shängam da ya nga ai (Hpl.3:3).
2. Yubak hte hpring nna grai n tsawm ai hkum shan hte kärum ya ai lam n lawm ai sha, anhtē gaw Mädu Käräi hpe lu la na shing n rai Mädu hpe anhtē kätä de woi wa shängun na mätu myit shärawng shära na n rai nga ga ai -Rom.7:24-25, 8:2, 6, 13.
3. Anhtē a bandung gaw san seng ai lam shing n rai wēnyi mäsa shing n rai dang lu ai lam, rai yang rai na rai nga ai; raitim Käräi Käsang a bandung chyawm gaw, anhtē hpe shingkang hte hpring tsup shängun na mätu anhtē kätä de shi hkum nan hpe gälaw na rai nga ai: Chyähkring hkring anhtē gaw, yak hkak ai mäsa hta nga nga ai shälöi Mädu Käräi hpang de grau nna hpaw ya nga let, Mädu hpang käyin wa na grau ra shärawng nhtawm, anhtē kätä de shi nan hpe gälaw na ahkang jaw nga ga ai – käji. 28-29, Ehp.5:27.
4. Anhtē gaw Mädu hpe tam bram na nga yang, yubak hte hpring nga ai hkum shan sun wang nan pyi, Mädu Käräi hpe lu la na lam hta anhtē mätu kärum shingtau ai lam byin wa na rai nga ai; Anhtē gaw chyähkring hkring hkrat sum nga ga ai mäjaw, wēnyi hpang de käyin wa na anhtē myit shärawng shära nga ga nna, ndai lädat hte Wēnyi hpe anhtē grau nna amyat lu la ga ai – mädun, Pru.23:23, 29-30, Trg.2:21-3:4.
5. Anhtē a mäyak mähkak ni, sum mat ai lam ni hte myit daw ai lam gaw, hkum shan hta myit mäda shära n nga ai lam chye na hkawn hkrang na mätu, anhtē hpe shädut ya nga ai; hkum shan gaw anhtē hpe anhtē a wēnyi hta nga ai Hkristu hpang de käyin wa na mätu shägwi ya na, wēnyi kätä de anhtē hpe känawng sa na, wēnyi kätä de du shang na mätu anhtē myit shärawng shära

shāngun ai hte wēnyi hta nga na mātu sādi sāhka na mātu sha kāja nga ai- Mat.26:41, Ehp.6:17-18.

6. Mādu Kārai gaw, anhtē hta dang lu ai lam nga ai n nga ai hpe ahkyak n la nga ai; Mādu Kārai gaw lānga sha re ai lam- anhtē a nyan hpe wēnyi ntsa hta tawn ai mārang e Wēnyi rai nga ai Hkristu hpe anhtē amyat lu la ai hpe sha ahkyak tawn nga ai –Hpl.3:8, 2Ko.3:17-18, Rom.8:6.

III. Roma.5 hta anhtē gaw Adam hta nga nga nna, Roma.6 hta Hkristu hta nga nhtawm, Roma.7 hta hkum shan hte Roma.8 hta wēnyi hta nga nga ga ai; daw kāba 5 hta nga ai Adam hpe daw kāba 7 hta nga ai hkum shan hta hkum kādūp hkam sha lu nna, daw kāba 6 hta nga ai Hkristu hpe daw kāba 8 hta nga ai wēnyi hta hkum kādūp hkam lu nga ai.

A. Hkristu hta nga ai anhtē kamsham ai ni hta, Hkristu a si ai lam kaw nna Adam hpang kaw nna mung, Mādu a Bai hkrung rawt ai kaw nna Hkristu kāta de mung, gāja wa teng teng ai lai māsa hte seng ai htawt sit ai lam nga saga ai rai nga ai- 6:3-8.

1. Adam hta anhtē gaw, yubak hpe sāli wunli hkam la nhtawm, dai gaw anhtē hpe yubak māsha ni hku nna māhkri shawn shāngun nga ai (5:12a, 19a): Anhtē gaw si ai lam hpe sāli wunli hkam la ai shāloi, māga mi hta dai si ai lam gaw anhtē hpe gawngrun gawngkya shāngun nhtawm, Kārai Kāsang ra shārawng ai lam ni hpe n gālaw lu na mātu shābyin nna, kāga māga mi hta anhtē ntsa hta up hkang let nga nga ai (kāji.12b, 14a, 17a); Anhtē gaw si ai lam de du hkra jep ai tara npu hta jēyang ai hpe sāli wunli hkam la nga ga ai (kāji.16a).

2. Hkristu hta anhtē gaw, asak de sa ya ai chyeju npu hta ding hpring ai, asak hte ding hpring ai de du lu ai ahkang chyeju kum hpa hpe lu la sāga ai rai nga ai; dai asak hta anhtē gaw, chyeju hte rau yawng māyawng ntsa up hkang lu nga ga ai –kāji.17b, 18b, 21.

B. Hkristu hta nga ai anhtē kamsham ai ni hta, Hkristu hte rau Wudang hta si hkam ai kaw nna (6:6, Gal.2:20) hkum shan (ta tut hte seng ai hte māhkum mādūp hte seng ai Adam) kaw nna asak a wēnyi tara (Rom.8:2, 16a, 1Ko.6:17) rai nga ai Hkristu hte rau asak hte seng ai gumhpawn ai kaw nna Wēnyi (ta tut hte seng ai hte māhkum mādūp hte seng ai Hkristu) kāta de ta tut hte seng ai hte māhkum mādūp hte seng ai htawt si wa ai lam nga sai rai nga ai.

C. Hkristu nan gaw, Kārai Kāsang a asak, htani htana asak (Yhn.14:6a, 11:25, 1Yh.1:2) rai nga ai; Mādu gaw anhtē asak hpe lu la ai sha n-ga, asak hte sut su hpring tsup na mātu du sa wa ai (Yhn.10:10b): Mādu gaw asak a Wēnyi tara rai nga ai (Rom.8:2) asak jaw ai Wēnyii tai wa na mātu (1Ko.15:45b) asak- shālawt ya ai si ai lam hte si hkam nhtawm, asak-kāran kāchyan ya ai Bai hkrung rawt ai kāta de du shang wa let (12:24), anhtē a wēnyi, anhtē a nyan hte anhtē a si chye ai hkumhkrang hpe asak jaw wu ai; shing rai yang she anhtē gaw, kāga māsha ni hpang de asak hpe māgam gun na asak hte gāwa māyu ai hkum ai ni tai lu na rai nga ai (kāji.10, 6, 11, 2Ko.5:4, 1Yh.516a, Yhn.6:63, Kas.5:20).

IV. Anhtē mātu asak a lam ntsa hta nga nga na mātu, anhtē gaw Hkristu hpe asak hpun hku nna kābu gāra a lādat hpe la lang ra na rai ga ai- npu kaw mādun da ai Hpunau Lee kaw nna ahkyak ai kānawn māzum ai lam hpe yu u.

**Hkristu Hpe Asak Hpun Hku Nna Kābu Gāra Ai Lam A Lādat Hpe La Lang Ai Lam-
Hpunau Lee Kaw Nna Ahkyak Ai Kānawn Māzum Lam**

“1943 ning May shāta hta, ngai gaw lāja lāna re ai TB ana kap ai hkum wa nngai... Ngai gaw māchyi nga ai lāhkawng ning chyen lāman hta asak hpun hpe mu wa nnga; dai lāhkawng ning chyen lāman hta ngai mu wa ai lam gaw, Mādu Kārai a bai lu la ai lam hte Mādu a amu māgam hta anhtē gaw, asak ra kādawn nga ai lam nan rai nga ai: Kāning wa mi nga tim manghkang shāgu gaw, asak dumhprut ai lam a māhtai nan rai nga ai; ndai lam hpe ngai mu ai shāloi, ngai grai nan myit mālai lu nngai; ngai gaw grai tawng ban let Mādu Kārai a mang hta, ma hkra myit mālai lu ai lam nga nna Mādu a man hta hpāran hpāreng ai lam law hkra mung nga wa nngai... Asak hpun hte seng ai kāran kāchyan gaw, chyoi pra ai ni law hkra hpe hkye la nna *Nanjing* hta nga ai hpunau kānau kāna ni hpe lawt lu wa shāngun nga ai; *Shanghai* māre hta nga ai Hpung hta māli ning lādaw lāman ru mārang byin ai mājaw, chyoi pra ni gaw shāning loi na hkra myit daw myit hten wa ma nna, kāning re lam hpe mung n gālaw lu ma ai: Ndai kāran kāchyan ni gaw, shanhtē a wēnyi ni hpe lawt lu shāngun wa nna,

shanhtē a myit māsin ni hpe ninghtoi jāhtoi ya wa ai...Mādu Kārai hpe ngai chyeju dum nngai, asak hpun hte seng ai kāran kāchyan ni kaw nna *Shanghai* māre hta nga ai Hpung gaw, tsi lājang ai hkrum wa lu nga ai...Asak hpun hte seng ai kāran kāchyan ni gaw, *Shanghai* māre hta nga ai Hpung a bai su hprang wa na mātu npawt jāhkrat ya wa ai” *The History and Revelation of the Lord’s Recovery*, vol. 1, pp. 130, 133, 135, 138.

“Anhtē gaw Mādu Kārai hpe kābu gāra ai lādat hpe la lang māyu ai rai yang, anhtē hta myit sawn la ai lam gālai shai ra na rai nga ai...Anhtē gaw Kārai Kāsang hpe kābu gāra ai lam a jet ai kāta de du shang wa māyu yang, gawn tek nga ai shingran hpe anhtē mu ra na rai nga ai...: Ngai asak māli shi ning n du shi ai du hkra, Mādu Kārai gaw shi hpe kābu gāra ai lam lādat hpe ngai hpang de n hpaw hpyan ya shi ai ai; ngai gaw shāning hkun ning dāram nye a aten hte atsam ni hpe lāhpawt wa ai hpe myit daw wa nngai: Nye a kyu hpyi ai lam ni gaw mānu n dan nga ai; Chyum laika hti ai hte kāga wēnyi māsa laika ni hti ai lam a mātu ngai jai lang wa ai aten mung mānu n rawng nga ai: Dai shāloi anhtē a gālaw ai lādat gaw shut shai nga nna, anhtē a wēnyi māsa hkawm sa ai lādat mung, shut shai nga ai lam hpe ngai chye na hkawn hkrang wa nngai; ngai gaw shut shai ai lādat hpe la lang ai hte kāba la ai sum mat ai lam hpe hkam sha lu ai mājaw, kāga māsha ni hpe bung ai shut shai lam kāhtap nna n gālaw shāngun māyu nngai: Kāga māsha ni gaw, Kārai Kāsang hpe kābu gāra ai lādat hpe la lang lu na mātu ngai myit māda nngai; ngai gaw chyoi pra ai ni hpe shut shai ai *lam* hpe n la lang sana mātu, akroi anoi lājīn dat māyu nngai: Anhtē gaw anhtē a lai sai ten na hkan sa nga ai lādat hpe sawn sumru ging nga ai; anhtē gaw myit jāsat hpe tang du hkra gālai shai ra na rai nga ai: Anhtē hta gawn tek ya ai shingran nga na ra ahkyak nga ai”_ *Vision of the Tree of Life and the Tree of the Knowledge of Good and Evil*, p. 51.

**Anhtē hpe Ding Hpring Ai Lam De Du Shāngun Ai Lam A Māhtai-
Anhtē A Asak Hku Nna Hkristu Hta Nga Ai Kārai Kāsang Hpe Hpring Hpring
Tsup Tsup Kābu Gāra Lu Ai Lam**

Htina Chyum Daw- Rom 5:1-11

I. Ding hpring ai lam de du shāngun ai lam gaw, Mādu a ding hpring ai lam shādang hte mären, anhtē hpe hkap la ai Kārai Kāsang a bungli gālaw ai lam rai nga ai; Kamsham ai ni a ding hpring ai lam gaw shanhtē nan mādu da ai mābyin māsa n rai ai sha, shanhtē hte gumhpawn mātut mānoi da ai mārāi hkum asak hkrung ai Hkristu Shi nan rai nga ai.

A. Anhtē gaw Hkristu kāta de kamsham ai shāloi, Kārai Kāsang a māra raw dat ya ai hpe hkap la lu ga nna (Kas 10:34), Kārai Kāsang gaw anhtē hpe ding hpring ai lam de du shāngun lu ai (Rom 3:23,26); Dai gaw Hkristu hpe anhtē a ding hpring shāngun ai lam a mārang e mung, anhtē a ding hpring ai pālawng rai nga ai Hkristu hte anhtē hpe jāhpun ya ai a mārang e mung rai nga ai (Esai 61:10, Luk 16:22, Yer 13:6, Zeh 3:4).

B. Asak gaw Kārai Kāsang a hkye hkrang la ai lam a bandung rai nga ai; dai mājaw ding hpring ai lam de du ai lam gaw “asak” a lam rai nga ai: ding hpring ai lam de du ai a mārang e anhtē gaw Kārai Kāsang a ding hpring ai shādang de du wa nna, dai hte bung pre ai lam nga ai mājaw, ya Mādu gaw Shi a asak hpe anhtē kāta de kāran jaw lu nga ai – Rom 5:18.

II. Anhtē ding hpring ai lam de du ai a māhtai gaw, anhtē a asak hku nna Hkristu hta nga ai Kārai Kāsang hpe hpring hpring tsup tsup kābu gāra lu ai lam rai nga ai – kāji 1-11.

A. Anhtē ding hpring ai lam de du ai a māhtai gaw anhtē a kābu gāra ai lam a mātu mau hpa lam kru – tsawra myit (kāji 5), chyeju (kāji 2), simsa lam (kāji 1), myit māda lam (kāji 2), asak (kāji 10) hte shingkwang (kāji 2) ni hte danleng pru wa ai; ndai chyum daw gaw anhtē a kābu gāra lam a mātu Māsum lāngai Kārai – Chyoi pra ai Wēnyi (kāji 5), Hkristu (kāji 6) hte Kārai Kāsang (11) hpe mung hpaw hpyan da ai.

B. Hkristu a hkrang shaw la ai si hkam lam a mārang e Kārai Kāsang gaw, anhtē yubak māsha ni hpe ding hpring ai lam de du shāngun nna, Mādu a hpyen ni rai nga ai anhtē hpe Shi hkum nan de bai pri nem ya nu ai (kāji 1, 10-11). Dai hta kāga “anhtē hpe jaw da wu ai chyoi pra ai Wēnyi a mārang e, Kārai Kāsang a shāwang tsawra myit hpe anhtē a myit māsin hta ru jaw ya wu sai” (kāji 5).

1. Anhtē gaw myit hkyi lit li ai lam, gawng kya ai lam hte myit kāji ai lam nga chye ga timung, Kārai Kāsang a tsawra myit gaw anhtē a kāta hta nga nga ai lam hpe anhtē n dang n lu ai; Hkristu Shi nan rai nga ai asak a lam hta nga nga lu na mātu (Yhn 14:6a) Anhtē gaw Kārai Kāsang Shi hkum nan rai nga ai (1Yhn 4:8,16) Kārai Kāsang a tsawra myit hta tinang hkum hpe hkang zing na mātu ra kāhkyak nga ai (Yud 20-21)

2. Anhtē gaw Kārai Kāsang ap jaw da ai anhtē a tsawra chye ai wēnyi hpe grung chyī na mātu shādut ai lam hpe ra ahkyak ai; rai yang she anhtē gaw dai ni Hpung a hten run hkrat sum ai lam hpe dang lu na mātu grung chyī nga ai tsawra chye ai wēnyi nga lu na ga ai: anhtē wēnyi grung chyī na mātu shādut ai lam ngu ai gaw, anhtē a wēnyi hta nga ai Wēngi rai nga ai Mādu Kārai hte mātut māhkai ai lam hta gāloi mung nga nga na mātu anhtē a wēnyi hpe n hkring n sa shāman shākyang ai lai kyang hpe gaw gap na mātu rai nga ai – 2Tim 1:6, 4:22.

C. Dai chyeju hpe hkamsha lu ai lam gaw mākam māsham nga nna, dai chyeju hta anhtē tsap nga ga ai” (Rom 5:2). Anhtē gaw mākam māsham a mārang e ding hpring ai lam de du nna, chyeju a shingkwang hta tsap nga ga ai mājaw “anhtē gaw anhtē a Yēsu Hkristu a mārang e Kārai Kāsang hpang de simsa ai lam hpe lu la ga ai” (kāji 1).

1. Kārai Kāsang “hpang de” simsa ai lam nga ai ngu gaw mākam māsham a mārang e ding hpring ai lam de du ai kaw nna Kārai Kāsang a kāta de anhtē a hkrum lam nhtum shi ai sha, anhtē gaw Kārai Kāsang a kāta de sa ai lam hta naw nga nga dingyang rai ai lam hpe tsun māyu ai; Luka 7 hku nna hkye hkrang la hkrum ai lam gaw law la ai yubak māra ni hte lawt lu ai rai nna “tsawra chye ai ni law law wa” yubak hpring tup ai num hpe (kāji 47-48) Mādu Yēsu gaw “simsa ai lam kāta de sa na mātu” mātun da wu ai.

2. Anhtē gaw ding hpring lam de du ai lam a chyinghka hpe lai di mat wa ai hte rau, anhtē gaw simsa ai lam hta hkawm sa na mātu ra kādawn ai (Rom 3:17). Anhtē gaw anhtē a wēnyi hpe ahkyak tawn ai lam, anhtē a wēnyi hpe jai lang ai lam, anhtē a wēnyi hpe myit mǎju jung ai lam, Kārai Kāsang a Wēnyi hte arau kāran hkamsha ai lam hta anhtē a wēnyi hte Kārai Kāsang hpe mǎtut mǎhkai ai lam, anhtē a wēnyi hte hkawm sa ai lam hte asak hkrung ai lam a mǎrang e nyan hpe wēnyi ntsa hta mǎra da ai shǎloi – anhtē a nyan gaw simsa ai lam byin wa nna, anhtē hpe hkring sa ai lam, lawt lu ai lam, htoi kābrim ai lam hte *atsang awang re* ai lam rai nga ai kǎta daw hkamsha lam hpe jaw ai (8:6).

III. Chyeju a shingwang hta anhtē gaw, anhtē a kābu gǎra ai lam hte ngwi pyaw ai lam a mātu anhtē a gumrawng ai hte kābu pyaw ai lam hku nna Kārai Kāsang hpe lu la da ai; Kārai Kāsang hta gumrawng ai lam ngu ai gaw “Dai hta n-ga, tsin-yam tsindam hta e mung anhte kabu gumrawng ga ai; tsin-yam tsindam mahtang gaw shakut sharang ai, shakut sharang ai gaw myit marai ai, myit marai ai gaw myit mada ai shabyin nga ai hpe, anhte chye ga ai” 5:3-4,11.

- A. Tsin-yam tsindam gaw, gǎja teng sha chyeju a shinggyim rudi hkam ai lam hte chyeju a dwi sau ai māda mǎra du sa ai lam rai nga ai; tsin-yam tsindam hpe nyet kau ai lam gaw anhtē a kābu gǎra ai lam a mātu anhtē a gambum rai nga ai Kārai Kāsang gaw chyeju hpe nyet kau ai lam rai nga ai; Chyeju gaw mǎdung hku nna tsin-yam tsindam hkrang hta anhtē h pang de sa du gǎwan nga ai; dai hku rai nna Kārai Kāsang gaw arai yawng mǎyawng (mǎsha mǎrai hkum nan yawng, ginlam ni yawng, bungli yawng, mǎbyin mǎsa yawng hte mǎkau grup yin yawng) ni gaw anhtē Hkristu hpe grau nna amyat lu la na, anhtē a mǎbyin kǎta de Mǎdu hpe grau nna la bang na mai kǎja ai lam a mātu rausha bungli gǎlaw shǎngun ai; shing rai yang she anhtē gaw nsoi nsa byin ai hku nna hkrang nsam gǎlai shai nhtawm, Hkristu a hkrang nsam hte hkrang bung pre wa let, hpring tsup ai kǎsha aya kǎda de shǎga la hkrum na rai nga ai – 2kor 12:7-9, Rom 8:28-29.
- B. Tsin-yam tsindam gaw hkam shǎrang ai hpe byin pru shǎngun ai, hkam shǎrang ai lam gaw sakse dan leng ai lam hpe shǎbyin nga ai, dai gaw chyam dinglik ai hkrum ngut sai laklai kumla hte mǎsat mǎsa hkrum ai mǎnu dan ai lam rai nga ai (Hpil 2:19-22); Pawlu gaw shi a mǎgam gun mǎnang ni “kābu gǎra shiga hpe ap ya ai lam hkam ging ai wa ngu nna Kārai Kāsang hkap la wu ai lam” hpe hkrum ai ni re hpe tsun da ai (1Ht2:4): Shanhtē a kābu gǎra shiga htawn tsun ai lam gaw mǎsha ni hpe shǎrawng awng shǎngun na mātu shanhtē hkum nan a lam n rai ai sha, Kārai Kāsang hpe shǎrawng awng shǎngun na mātu hte Kārai Kāsang a lam rai na mātu shi gaw shanhtē a myit mǎsin hpe nhtum nwai chyam dinglik nna, jep jen wu ai.
 1. 1Pe 1:7 hta anhtē a mǎkam mǎsham hpe dinglik ai lam gaw “hten bya chye ai ja hpe wan hte dinglik ai lam hta grau nna myat ai” ngu tsun da ai; dai wan gaw san jep ai lam ni hte nni nhkri hkrum ai lam ni a wan rai nga ai: Nhprang tawng hku nna naw nga nga ai ja gaw shǎchyoï shǎpra ya ai wan a hkru hkawp ai tsin-yam hpe hkamsha ai shǎloi, dai gaw mǎsha shǎgu aloi sha shǎrawng awng hkap la lu ai mǎrai ningja hpe lu la ai – Mrk 3:3.
 2. Mǎdu Kārai gaw, anhtē hpe wan hte bung ai dinglik ai lam ni a mǎrang e Mǎdu hpe ja nsam kǎ-up ai mǎkam mǎsham hku nna, shǎbrai jaw let amyat lu la na mātu ra shǎrawng ai; shǎloi she anhtē gaw, Mǎdu a hkumhkrang gaw gap ai lam a mātu Kārai mǎbyin mǎsa shang lawm ai Kārai asak ngu ai Hkristu Shi nan rai nga ai jet ai ja hta shang lawm kǎnawn mǎzum lu na rai nga ai: Dai rai nna anhtē gaw ja nsam kǎ-up ai Yerusalem mǎre ningnan gaw gap ai lam a mātu hprow san ai aja pyen ding byin wa lu na ga ai – Shr 3:18, 1:20, 21:18,23, 2Pe 1:4.
 3. Kārai Kāsang hpe tsawra ai chyoi pra ai ni nkau mi gaw, shanhtē hta asak hte nhtoi a shǎdawn shǎdang nkau mi nga ai mǎjaw, shanhtē gaw Mǎdu Kārai a mātu bungli gǎlaw na htap htuk ai ngu myit sawn ma ai; raitim shanhtē gaw nhprang tawn san san sha rai nna, sakse dan leng ai mǎrai ningja, tsin-yam tsindam hte dinglik ai lam hpe hkam shǎrang ai lam kaw nna byin pru wa ai mǎsat mǎsa hkap la hkrum ai mǎrai ningja *kǎta* nga ai; ndai mǎrai ningja gaw mǎgam gun ai mǎsha ni hpe kābu pyaw ai, dwi sau ai hte *atsang awang re* lam hpe hkamsha lu shǎngun ai.
 4. Anhtē yawng gaw “Mǎdu Kārai, ngai hpe sakse danleng ai lam hpe jaw rit” ngu nna akyu hpri ra ga ai; dai shǎloi Mǎdu Kārai gaw anhē a mātu sakse danleng ai lam hpe paw pru shǎngun na

măbyin măsa ni hpe byin pru shāngu na rai nga ai: Anhtē gaw Hkristu a măyam ni rai nga ga timung, anhtē gaw sakse danleng ai lam n nga nga ga ai; dai gaw Kārai Kāsang hpe dingbai nna, anhtē hpe hten bya shāngun nhtawm, chyoi pra ai ni hte Kārai Kāsang a nta hpe mung dingbai dingna byin shāngun ai: Anhtē a nhtoi hte anhtē a chyeju kumhpa a mārang e anhtē gaw chyoi pra ai ni hpe gārūm shingtau ga ai rai timung, anhtē gaw sakse dan leng ai lam n nga nga ai măjaw anhtē gaw shanhtē hpe ahtu măchyi hkra shāngun nga ai – Mat 14:45-51.

- C. Sakse danleng ai lam hte rau anhtē hta myit măda lam nga nna (Rom 5:4), anhtē gaw Kārai Kāsang a hpung shing kang hpe myit măda lam a măjaw gumrawng ga ai (kăji 2).
1. Anhtē gaw chyeju hta tsap nna, simsa ai lam hta hkawm sa ga ai rai timung, anhtē gaw Kārai Kāsang Shi nan dan leng lam rai nga ai hpung shing kang hta hpring hpring tsup tsup gārai n nga shi ga ai; “Ya e sha hkrum ai atsang sha rai nga ai tsin-yam tsindam gaw, nachying kăba li la ai htani htana hpung shing kang hpe anhtē a mătu măra a shăchyen nga ai” - 2Kor 4:18.
 2. Arai yawng măyawng rai nga ai chyeju a Kārai Kāsang gaw, anhtē hpe Hkristu Yēsu hta Mădu a htani htana hpung shing kang kăta de shăga bang wu ai; ndai shăra hta ya anhtē gaw anhtē a hpung shing kang myit măda ai lam hku nna anhtē a wēnyi hta shămu nga ai Hkristu hpe kăbu gāra nga ga ai -1Pe 5:10, 1Ht 2:12, Kol 1:27, Hpil 3:21.
 3. Mădu Kārai gaw, kăsha law law ni rai nga ai anhtē hpe shăni shăgu shăchyoi shăpra ya ai a mārang e hpung shing kang kăta de woi awn ya nga nna (Heb 2:10-11), anhtē gaw Yēsu Hkristu a myi man hta nga ai Kārai Kāsang a hpung shing kang hpe măda yu na mătu, tinang hkum a myit măsin hpe Mădu Kārai hpang de tutnawng kăyin wa ai a mārang e hpung shing kang a (degree) shădawn mādang lăngai gaw, kăga langai de shăni shăgu hkrang nsam gălai shai hkrum nga ai (2Kor 3:16-18, 4:6b).
- D. Anhtē gaw anhtē a tsin-yam tsindam ni hta, Hkristu hpe kăbu gāra nga ga ai măjaw, Kārai Kāsang a *dine nmite* hkye hkrang la ai lam a sak hkrung ai bandung hpring tsup ai lam a mătu Mădu a asak hta hkye la hkrum ga ai, dai bandung gaw buga Hpung ni hta dan leng ai Hkristu a sak hkrung ai hkumhkrang gălaw shăpraw ai lam hte, gaw gap ai lam rai nga ai; dai gaw anhtē măhtang, Mădu Kārai a sutsu ai chyeju hpe kăbu gāra ai shăra, simsa ai lam a Kārai Kāsang gaw Mădu a hpung shing kang dan leng ai lam a mătu hte Mădu a awng pādang hpe mādun ai lam a mătu Satan hpe anhtē a lăgaw hta găbye zing ri ai shăra rai nga ai – Rom 5:10, 12:5.

Hkristu A Si Hkam Ai Lam Hte Hkrung Rawt Ai Lam A Hkrang Nsam

Htina Chyum Daw- Rom 6:3-5,5:17, Gal 3:27

- I. “Hkristu Yesu hta e baptisma hkam ai ni anhtē nlang hte gaw, Shi a si hkam ai hta baptisma hkam nga ga ai”-Rom 6:3**
- A. Baptisma gaw hkrang lāngai (snr) htunghkying lāngai n rai nga ai; dai gaw Hkristu hte anhtē a māren sha bung pre ai lam hpe shingdaw ai- kǎji 3.
 - B. Baptisma a mārang e anhtē gaw Hkristu kǎta de lup kau hkrum nna, Mǎdu gaw anhtē a shingwang hku nna la lang ma ai; dai hku nna anhtē gaw Mǎdu si hkam ai lam hte hkrung rawt ai lam hta Mǎdu hte lāngai sha gum hpawn lu na rai nga ai.
 - C. Anhtē gaw shawng ningnan māsha rai ai Adam a shing wang hta shāngai prat wa ai rai timung (1Kor15:45,47) baptisma hku nna lāhkawng ngu na māsha rai ai (1Kor 15:45) Hkristu a shingwang kǎta de htawt sit hkrum ma ai (1:30, Gal 3:27).
 - D. Anhtē gaw Hkristu kǎta de baptisma hkam ai shāloi, Mǎdu a si hkam ai lam kǎta de baptisma hkam ai lam rai nga ai-Rom 6:3.
 - E. Mǎdu a si hkam ai lam gaw anhtē hpe mung kan hte Sadan a nsin dagu kaw nna ginghka ya nna, anhtē a rudi asak, dingsa ai mābyin māsa, tinggyeng myit, hkum shan hte anhtē a lābau lam yawng hpe jāhtum kau ya wu ai.
- II. “Dai re ai majaw, Hkristu gaw Kawa a hpung shingkang hte si mat ai ni kaw na hkrung shārawt la ai hkrum wu ai hte māren, anhtē mung asak sumdam ningnan hta e rawt hkawm wa lu hkra, dai baptisma hkam ai hta e, anhtē si hkam nna Shi hte rau lup mǎkoi ai hkrum sa ga ai” -kǎji 4.**
- A. Anhtē a māsha dīng sa gaw, Hkristu hte rau Wudang hta jen sat kau hkrum wu nna (kǎji 6), si hkam ai lam kǎta de baptisma hkam ai hku na Mǎdu hte rau lup kau hkrum sai rai nga ai.
 - B. Rudi shingwang hta māsha lāngai gaw shawng si nna she lup mǎkoi hkrum wu ai. Raitim Pawlu a ga gaw wēnyi hte seng ai shingwang hta anhtē gaw shawng ningnan lup mǎkoi hkrum nna, dai hpang she si ra na rai lam ai hpe mādi mǎdun nga ai.
 - C. Anhtē gaw ading tawk si ai lam n rai nga ai; baptisma a mārang e Hkristu a si hkam ai lam kǎta de du shang wa lu ai.
 - D. Hkristu hte Shi a si hkam ai gaw lāngai sha rai nga ai.
 - E. Hkristu hte daw hka let anhtē gaw, Mǎdu a si hkam ai lam kǎta de baptisma n hkam lu ai; hpa mǎjaw nga yang Mǎdu a akyu shābyin ai lam nga ai, si hkam ai lam dat mābyin gaw Bai hkrung rawt wa ai, yawng mǎyawng lawm ai Mǎdu ngu ai shi hta sha mu lu ai a mǎjaw rai nga ai –mǎdun. Yhn 5:29, 11:24-25, Kas 1:2R2,2:31.
 - F. Roma 6:4 nga ai *Kawa a hpung shingkang* gaw Kārai rudi a dan pru wa ai lam hpe mādi mǎdun nga ai.
 - G. Baptisma hkam sai hpang anhtē gaw, Bai hkrung rawt ai lam hta māsha ningnan tai wa ai -Hpl 3:10.
 - H. Bai hkrung rawt ai lam gaw htawm hpang mābyin māsa sha n-ga, ya ten na mābyin mung rai nga ai.
 - I. Asak sumdam ningnan hta hkawm sa ai lam gaw, dai ni hkrung rawt ai shingwang hta asak hkrung na hte asak hta ningngai na mǎtu rai nga ai -Rom 6:4, 5:17.
 - J. Dai zawn re asak hkrung ai lam gaw anhtē hpe Hkristu a hkrang nsam de hpring hpring tsup tsup hkrang nsam gǎlai shai ai lam hte nsam bung ai lam n nga dīng sa, anhtē hta nga nga ai Adam yawng mǎyawng hpe hpāran hpāren ya wu ai- 12:2, 8:29.

III. “Kaning rai nme law, anhtē a si hkam ai gaw Shi a si hkam ai hte baw sha rai nga ai mājaw, anhte nhpang sha tai nga ga yang gaw, bai hkrung rawt ai hta e mung, anhtē Shi hte nhpang rum na ga ai” -6:5.

- A. *Dai Mādu htē rau kāba wa let* (eng) ngu ai kāba ai hpe byin shāngun ai asak hte seng ai gumhpawn ai lam hpe htawng mādi mādun nga ai; dai zawn rai māsha gaw kāga lāngai wa a asak hte mawn nsam ni hpe shang kānawn māzum lu ai – kāji.5.
- B. Hkristu htē rau asak hte seng ai gumhpawn ai lam hta Hkristu lai di wa ai nlang htē gaw, anhtē a lābau lam byin wa ai.
- C. Mādu a si hkam ai lam hte Bai hkrung rawt ai lam gaw, ya anhtē a arai byin wa ai; hpa mājaw nga yang anhtē gaw Mādu hta nga nna, Mādu h pang asak hte seng ai gumhpawn mātut let nga ai a mājaw rai nga ai; Ndai gaw lākying mātut ai lam rai nga ai- 11:24.
- D. Ndai zawn lākying mātut ai lam gaw, anhtē hta nga ai nhtan shai ai dat mābyin ni yawng hpe shāgrit kau ya nna, anhtē hta nga ai Kārai Kāsang hpan da ai atsam ni hpe bai hkrung ai lam, shātsaw ya ai lam, sut su ai lam hte anhtē hpe hkrang nsam gālai ya na mātu anhtē a mābyin yawng hta tun bang chyam bra wa ai lam rai nga ai.
- E. Hkristu a si hkam ai lam hkrang nsam gaw, Roma 6:4 hta mādun da ai baptisma rai nna, Hkristu a hkrung rawt ai lam hkrang nsam gaw, kāji (4) hta mādun da ai asak sumdam ningnan rai nga ai.
- F. *Hkrung rawt ai lam a hkrang nsam hta* (eng) (kāji 5) ngu ai gaw htawm h pang hta hkrung rawt ai hpe mādi mādun ai n rai ai sha, ya kāba wa ai lam mābyin hpe mādi mādun nga ai.
- G. Anhtē baptisma hkam ai shāloi, anhtē gaw Mādu a si hkam ai lam hkrang nsam hta Hkristu hte rau kāba wa ma nna, ya yang gaw Mādu a si hkam ai lam hku anhtē gaw Mādu a Bai hkrung rawt ai lam kāta de kāba wa nga ga ai.
- H. Hkristu a si hkam ai lam dat mābyin hpe Mādu hta sha mu lu ai zawn, Hkristu a Bai hkrung rawt ai lam dat mābyin mung, Hkristu Shi nan hta sha mu lu ai; Mādu Shi nan gaw hkrung rawt ai lam rai nga ai- Yhn11:25.
- I. Teng man ai baptisma hpe hkrum kādup lu ai h pang anhtē gaw, Mādu a hkrung rawt ai lam hkrang nsam hta Hkristu hte rau, Hkristu hta mātut mānoi kāba wa ga ai; dai gaw asak sumdam ningnan hta hkawm sa ai lam rai nga ai-Rom6:4.

IV. “Hkristu hta e baptisma hkam ai ni yawng hte gaw...” -Gal 3:27.

- A. Baptisma hta hkrang nsam hpan māli nga ai – Kawa, Kasha hte Chyoi pra ai Wēnyi a amyng nsang kāta de baptisma hkam ai lam (Mat 28:19), Hkristu a kāta de baptisma hkam ai lam (Gal3:27), Hkristu a si hkam ai lam kāta de baptisma hkam ai lam (Rom 6:3) hte Hkristu a hkum hkrang kāta de baptisma hkam ai lam (1 Kor 12:13) ni rai nga ai.
- B. Baptisma gaw myit mālai ai ni hpe shēnhte a asak hkrung lam dingsa hpe jāhtum kau ya nna, Hkristu a asak hkrung lam ningnan hte npawt h pang ya ai hku nna shanhte a dingsa mābyin māsa na pru wa nna māsha ningnan lāngai mābyin māsa de woi wa ya ai – Rom 8:2,10.
- C. Baptisma hta mawn nsam lāhkawng nga ai -mu lu ai mawn nsam hte n mu lu ai nsam lai kyang ni rai nga ai.
 - 1. Mu lu ai mawn nsam gaw hka hte gālaw ai baptisma rai nna, n mu lu ai mawn nsam gaw Chyoi pra ai Wēnyi hte gālaw ai baptisma rai nga ai -Kas 2:38, 41, 10:44-48.
 - 2. Wēnyi hku nna gālaw ai n mu lu ai baptisma n lawm ai sha, hka hte gālaw ai mu lu ai baptisma gaw kāman lila sha rai nga ai; hka hta gālaw ai mu lu ai baptisma n lawm ai sha, Wēnyi hku nna gālaw ai n mu lu ai baptisma mung hpring tsup ai lam n nga ai sha ta tut rai lu na n rai nga ai; hpan lāhkawng yang ra nga ai.
- D. Māsum lāngai Kārai kāta de baptisma hkam ai lam gaw Hkristu kāta de baptisma hkam ai lam rai nga ai– Gal 3:27.
 - 1. Anhtē gaw hkristu hta nga ai a mājaw Kārai Kāsang a kāsha ni rai ma nna, anhtē gaw Hkristu kāta de baptisma hkam ma ai mājaw Hkristu hta nga nga ga ai -Rom 8:10, 14, Gal 3:26, 4:7.

2. Hkristu kãta de baptisma hkam ai lam gaw, Hkristu hta nga na mãhkrum rai nga ai- 3:27.
3. Anhtē gaw Hkristu kãta de baptisma hkam ma ai a mãjaw, ya anhtē gaw Mãdu htē rau asak hte seng ai gumhpawn ai lam hpe kãbu gãra nga ga ai; dai gaw anhtē a mãbyin ting hpe hkrang nsam gãlai ya lu ai -Rom 12:2.
4. Galati laika daw kãba (3) a jãhtum hta Polu gaw Hkristu kãta de baptisma hkam ai lam, Hkristu hpe bu hpun ai lam ni hte seng nga ai ga si hte jãhtum da ai lam gaw grai nan læchyum nga nga ai -kãji 27.
5. Polu gaw baptisma hte seng ai ga si hte hpungdim dat da ai a lawnglam gaw, ndai daw hta ginchyum hpaw mãdun da ai hpe Hkristu kãta de baptisma hkam ai lam hte Hkristu hpe bu hpun ai lam nga yang she hkrum kãdup hkam sha lu na rai ai lam mãdun nga ai -kãji 27.
6. Hkristu kãta de baptisma hkam ai yawng gaw Hkristu hpe bu hpun la ai -kãji 27.
7. Anhtē gaw Hkristu kãta de baptisma hkam ma nna, ya anhtē hta anhtē hpe ka up da ai Hkristu nga ai.
8. Mãga mi hta baptisma hkam ai lam hta anhtē gaw Hkristu kãta de lup kau nna, kãga mi hta baptisma hkam ai lam hta anhtē gaw Hkristu hpe bu hpun nga ga ai.
9. Anhtē gaw Hkristu kãta de baptisma hkam ma nna, anhtē a bu hpun ai, anhtē a mãgap ai lam hku nna Mãdu hpe bu hpun ga ai lam anhtē kaw nna law ma lawng ni gaw ngang gring ai sakse hkam lu nga ai – kãji 27.

Message Four

Mädu Wa Ningnan

Hti na chyum daw. Rom.7:2-6

I. Hkristu gaw mädu wa ningnan rai nga ai – Rom.7:2-6.

- A. Ningnan bai shāngai hkrum lu ai māsha ni hku nna, kamsham ai shādang sha hte shāyi sha yawng gaw, Hkristu hpe shanhtē a mädu wa hku nna lu la nhtawm, shi mädu jan a daw shan lāngai rai nga ga ai.
- B. Jet ai Hkristan ni yawng gaw, Hkristu hpe shanhtē a mädu wa hku nna lu la da ga ti mung, law la ai ni mähtang Mädu hpe shanhtē a mädu wa hku nna n chye nga ma ai gaw, mätsan dum hpa rai nga ai.

II. Anhtē a māsha dingsa, mädu wa dingsa gaw Wudang hta sat kau ai hkrum lu sai rai nga ai.

- A. Kāji.2 kaw nna 4 hta mädu wa lähkawng hpe mädun da nga ai.
 - 1. Shawng nnan na mädu wa, mädu wa dingsa gaw 6:6 hta mädun da ai Hkristu hte rau, Wudang ntsa hta jen sat kau ai hkrum ngut sai māsha dingsa rai nga ai.
 - 2. 7:2-4 hta mädun da ai lähkawng ngu na mädu wa, mädu wa ningnan gaw Hkristu rai nga ai.
- B. Anhtē a mädu wa dingsa rai nga ai māsha dingsa gaw, Hkristu hte rau Wudang ntsa hta jen sat kau hkrum sai re mājaw, anhtē gaw shi a jep ai tara kaw nna lawt lu nhtawm mädu wa ningnan rai nga ai, tut nawng asak hkrung nga ai Mädu Hkristu hte gumhpawn mānoi lu sa ga ai rai nga ai.
- C. Kamsham ai ni māga hku nna anhtē hta lai māsa ninggam lähkawng nga ai.
 - 1. Shawng ningnan lāngai gaw, Kārai Kāsang a ntsa shāmyet shānat ai mädu jan ngu ai mädung lai māsa hpe kābai kau nna, Kārai Kāsang ntsa shāmyet shānat ai lam *kāta* let, mädu wa hte Baw lai māsa hpe la lang ai hkrat sum mat ai māsha dingsa ngu ai, anhtē a lai māsa dingsa rai nga ai.
 - 2. Lähkawng ngu na hta Kārai a ntsa shāmyet shānat nna, Mädu hpe Baw hku nna la lang ai Kārai Kāsang a jet ai mädu jan ngu ai, anhtē a mädung lai māsa jet hpe bai lu la ai, ningnan bai shāngai hkrum ai māsha ningnan ngu ai, lai māsa rai nga ai.
 - 3. Anhtē hta mädu wa dingsa a lai māsa n nga sai; hpa mājaw nga yang anhtē gaw, Wudang ntsa hta jen sat ai hkrum lu sai mājaw rai nga ai.
 - 4. Ya anhtē gaw, htap htuk mānu ai mädu jan ngu ai ningnan rai ai lai māsa hta nga nna, Hkristu hpe anhtē a mädu wa hku nna la lang ra na rai nhtawm, māsha dingsa hte mären mätut asak n hkrung ging sai; tsun māyu ai gaw māsha dingsa hpe anhtē a mädu wa hku nna la lang ai lam n nga ging saga ai.
- D. Jep ai tara hpe mädu wa dingsa, māsha dingsa h pang de ap ya na yaw shāda wa ai mājaw, māsha dingsa a si ai lam gaw anhtē hpe Hkristu a hkumhkrang kaw nna, jep ai tara h pang de chyāsi nga shāngun nga ai.

III. Anhtē gaw si ai kaw nna hkrung rawt ai wa, kāga mädu wa Hkristu hte hkungran na mätu, anhtē a māsha dingsa gaw Hkristu a hkumhkrang kaw nna jep ai tara h pang de Wudang hta jen sat ai hkrum lu sai rai nga ai – Roma.7:4a.

- A. Ndai gumhpawn mätut ai lam gaw, mädu jan ngu ai anhtē a ningnan rai ai lai māsa hta, anhtē gaw mädu a Bai hkrung rawt ai lam hta Hkristu hte rau mārai hkum, mying nsang, asak hte grin nga ai lam hta asak hkrung let gumhpawn nga ai lam mādi mädun nga ai- 2Ko.11:2.
- B. Hkristu gaw anhtē a mädu wa rai ai mājaw, anhtē gaw Mädu hpe shāmyet nna, Mädu hpe anhtē a Baw hku nna la lang ra na rai nga ai – Ehp.5:23.
 - 1. Hkristu gaw anhtē a Baw hku nna la lang ai ngu ai hta anhtē a mābyin, nga ai, gālaw ai lam yawng māyawng hpe hpungdim dat nna, yawng māyawng a mätu Mädu hta kam hpa na mätu rai nga ai.
 - 2. Hkristu hpe anhtē a mädu wa hku nna, la lang ai mung anhtē gaw Hkristu kāta de kam sham ai hpe tsun māyu nga ai.
 - 3. Anhtē gaw tinang hkrai asak n hkrung ging sāga ai sha, Hkristu a mārang e asak hkrung ra nga ai; Hkristu hpe anhtē mätu asak hkrung na hkang jaw ra ai.

4. Anhtē gaw mādu wa n rai sāga ai; māsha dingsa hku nna anhtē gaw, Wudang ntsa hta jen sat kau ai hkrum sai rai nga ai: Ya Hkristu gaw anhtē a mādu wa rai nga ai.

C. Hkristu gaw anhtē a Baw rai ai sha n-ga – Mādu gaw anhē a mārai hkum hte anhtē a asak mung rai nga ai- Kol.3:4.

D. Māsha lāngai mi gaw, kam sham nna Māsum lāngai Kārai kāta de Baptisama hkam ai shāloi, shi gaw, kāga mārai hkum lāngai hte shang lawm seng ang ai lam nga wa ai; tsun māyu ai gaw shi māhtang kāga mārai hkum rai ai Hkristu hte rau nga mat sai rai nga ai.

IV. Mādu jan māga hku nna anhtē gaw Kārai Kāsang a mātu asi si ra ai- Rom.7:4b.

A. Anhtē gaw Bai hkrung rawt ai lam hta nga nna, Kārai Kāsang a mātu asak hkrung ai shāloi, anhtē gaw Kārai Kāsang a mātu asi si ga ai.

B. Ningnan shāngai hkam ai mārai hkum, mādu jan hku nna anhtē gaw, Kārai Kāsang a mātu asi si ga ai; tsun māyu ai gaw anhtē gālaw ai nlang hte hta, ya Kārai Kāsang hte mātut mähkai nga ai.

C. Ndai shāra hta si ai lam hte Kārai Kāsang a läpran dan leng ai hpai shai ai lam nga ai.

D. *Kārai Kāsang a mātu asi si ai* ngu ai ga shingkyang hta, Kārai Kāsang hpe asi hku nna shāpraw ai hpe tsun māyu nga ai.

1. Dai mājaw anhtē a mābyin hte gālaw ai nlang htē gaw, asak hkrung nga ai Kārai Kāsang rai ra nga ai,

2. Anhtē gaw Kārai Kāsang a lwi kābrat wa ai mārang e Kārai Kāsang hpe shāpraw ra nga ai; ndai lādat hte anhtē gaw, asak hkrung nga ai Kārai Kāsang hpe anhtē a asi lu la ai hku nna, anhtē gaw Kārai Kāsang a mātu asi si na rai nga ai.

V. Anhtē gaw jep ai tara ai lāta kaw nna lawt lu na lam, anhtē hpe gyit hkang da ai jep ai tara hpang si mat sai rai nga ai; mādu jan hte māsha ningnan hku nna anhtē gaw, jep ai tara npu hta n nga saga ai- kāji.6.

A. Jep ai tara gaw Kārai Kāsang hpe mādun da nna, Mādu hpe lächyum hpaw tsun ai rai nga ai- Jaw. 19:2.

B. Dai mājaw dai gaw, hkrat sum mat ai māsha hpe hpyi shawn ai lam law law hte tang mādun ai lam hpe māsat nhtawm, dai zawn gālaw ai mārang e dai gaw yubak ni hpe ginhka gāran chye shāngun nna, māsha hpe yubak lam chye chyang ai de woi awn ya nga ai- Rom.3:20, 4:15, 5:20.

C. Ndai lādat hku nna māsha gaw Jep ai tara mārang e alai shāpraw ai hte zing mādu la ai hkrum lu nga ai- 3:19.

VI. Mādu jan hku nna anhtē gaw, chyum laika hta rawng ai tara dingsa hta n rai ai sha, wēnyi a ningnan tai ai hta Mādu Kārai hpe daw jau ra na rai nga ai.

A. 6:4 hta anhtē a asak hkrung lam a mātu asak a zet lāli lam nga nna, 7:6 hta anhtē a māgam gun ai lam a mātu wēnyi a zet lāli ai lam nga ra ai.

1. Asak a zet lāli ai lam gaw Hkristu a Bai hkrung rawt ai lam hte anhtē mären māra bung pre ai kaw nna byin pru wa ai rai nhtawm, dai gaw anhtē a shāni shāgu na asak hkrung lam hta anhtē a hkawm sa na mātu rai nga ai.

2. Wēnyi a zet lāli ai lam hta anhtē gaw, jep ai tara kaw nna lawt lu nhtawm Bai hkrung rawt ai Hkristu hpang gumhpawn mātut ai kaw nna paw pru wa nhtawm, dai gaw Kārai Kāsang hpe anhtē daw jau ai lam a mātu rai nga ai.

3. Wēnyi a zet lāli ai lam hte asak a zet lāli ai lam lähkawng yan gaw, māsha dingsa hpe Wudang hta jet sat kaw ai kaw nna paw pru wa ai māhtai rai nga ai.

B. Wēnyi a zet lāli ai lam hte asak a zet lāli ai lam lähkawng yan gaw, Wēnyi hte mātut mähkai ai lam nga nga ai.

1. Asak a zet lāli ai lam gaw, asak jaw ai Wēnyi rai ai Mādu, Mādu a Bai hkrung rawt ai hta nga ai Hkristu shi nan hte mātut mähkai nga ai -1Ko.15:45b.

2. *Wēnyi a zet lāli ai* ngu ai ga shingkyang hta nga ai wēnyi gaw, Kārai Kāsang māhtang Wēnyi hku nna shānu nga ai anhtē a ningnan bai shāngai hkam ai shinggyim māsha wēnyi hpe mādi mādun nga ai- 2Tm.4:22.

a. Kārai Kāsang gaw anhtē a wēnyi hta shānu nga ai mājaw, anhtē gaw ningnan rai ai wēnyi hta māgam gun lu ai rai nga ai.

- b. Anhtē a ningnan shaŋgai hkrum lu ai wēnyi hte mātut nga ai lam alang hte gaw ningnan rai nga ai.
- c. Anhtē a ningnan shāngai hkrum lu ai wēnyi gaw ningnan tai ai a mādung ningpawt rai nga ai; hpa mājaw nga yang Mādu Kārai, Kārai Kāsang a sak hte Chyoi pra ai Wēnyi gaw, dai shāra hta nga ai mājaw rai nga ai.
- d. Anhtē a ningnan bai shāngai hkrum lu ai wēnyi hta nga ai, lam yawng gaw ningnan rai nga ai; anhtē a ningnan bai shāngai hkrum lu ai wēnyi hta ningnan hta lai nna hpa mung n nga ai.
- e. Māsha ningnan hku nna anhtē gaw, māsha dingsa a jep ai tara kaw nna lawt lu nhtawm, Bai hkrung rawt ai Hkristu, mādu wa ningnan hfang de hkungran lu sai rai nga ai; dai hta anhtē gaw Kārai kāsang a mātu asi si na lam hte ningnan rai ai wēnyi hta Mādu Kārai hpe māgam gun na mātu rai nga ai.

Message Five

Shānu Nga Ai Hkristu

Hti na chyumdaw. Rom.8:9-11, 28-29

- I. **Roma. 8 hpe chyum laika buk ting a, mādung dāju hte ninggawn tawa a kā-ang dāju hku nna, sawn la mai nga ai; dai rai nna anhtē gaw Roma 8 hpe hkrum kādup hkam sha na nga yang, ninggawn tawa a kā-ang kāju hta anhtē nga nga ai lam rai nga ai.**
- II. **Roma. 8 gaw shārin shāga ai lam daw kāba n rai ai sha, hkrum kādup hkam sha ai lam hte seng ai daw kāba rai nga ai; dai gaw Māsum lāngai Kārai a shārin shāga ai lam hpe n tsun da ai sha, Hkristan asak hkrung lam a mākhrum mādup hta nga ai Māsum lāngai Kārai a lam tsun da ai rai nga ai.**
- III. **Roma. 8 hta asak a Wēnyi tara hku nna ninggam hte ninggam lai di ai Māsum lāngai Kārai gaw, Kamsham ai ni hpe shi asak hkrung lam a mātu Kārai hte seng ai asak hpe, jaw ya ai lam hpaw hpyan da nga ai- kāji.2, 6, 10-11, 26 -29.**
- IV. **Roma. 8 gaw, Māsum lāngai a chyāhtum htum ngut kre hpring tsup ai lam hku nna, yawng māyawng lawm ai, asak jaw ai Wēnyi hte seng ang nga ai; ndai Wēnyi gaw anhtē hpe asak, mābyin māsa hte dan leng lam hta Hkristu zawn tup hkrak bung wa shāngun na rai nga ai: ndai gaw Roma.8 rai nga ai.**
- V. **“Nanhtē hta e chyawm gaw Kārai Kāsang a Wēnyi rawng nga myit yang gaw, nahtē hkum shan myit hta e n rai, Wēnyi hta e nan rawng nga myit dai” – Roma.8:9.**
 - A. N dai daw gaw Māsum lāngai Kārai – Kāwa (kāji.15), Kāsha (kāji.3, 6, 29, 32) hte Wēnyi (kāji.9, 11, 13-14, 16, 23, 26) –gaw shi hkum nan asak hku nna (kāji.2, 6, 10, 11) daw māsum nga ai māsha ni – wēnyi, myit hte hkumhkrang- rai nga ai anhtē hpe Mādu a kāsha ni shātai nna (kāji.14-15, 19, 23, 29, 17) Hkristu a hkumhkrang mākri shawn na mātu (12:4-5) kāning rai kāran kāchyan ai lam hpaw hpyan da nga ai.
 - B. Anhtē gaw, Māsum lāngai Kārai hpe anhtē hta shi a nta gaw gap na ahkang jaw ai rai yang, anhtē a mākhrum mādup hta anhtē gaw wēnyi hta nga let, hkum shan hta nga sana n rai nga ai.
 - C. Anhtē gaw dai zawn rai yang, Wēnyi hku nna Māsum lāngai Kārai gaw, anhtw a wēnyi kaw nna (8:10) anhtē a nyan hte gawng mālai shātai da ai, anhtē a myit kāta de chyam bra wa nhtawm (kāji.16), h pang jāhtum hta anhtē a si chye ai hkumhkrang hpe pyi, Mādu gaw asak jaw na rai nga ai (kāji.11).
- VI. **“Hkristu a Wēnyi n rawng yang dai wa shi hte n seng nga ai”- kāji.9b.**
 - A. N dai lam hta anhtē māhtang, Hkristu hte seng ai lam nga ai gaw, Wēnyi ntsa hta mādung rai nga ai lam mādun dan nga ai.
 - B. Hkristu a Wēnyi n nga ai rai yang, shing n rai Hkristu gaw Wēnyi n tai wa ai rai yang, anhtē gaw Mādu h pang gumhpawn lu na hte Mādu hta mādu hkrum lu na lādat nga na n rai nga ai.
 - C. Rai timung, Hkristu gaw dai Wēnyi rai nna (2Ko.3:17), Mādu gaw anhtē a wēnyi hta nga nhtawm (2Tm.4:22), anhtē hte wēnyi lāngai sha rai nga ai (1Ko.6:17).
 - D. Kārai Kāsang a Wēnyi hte Hkristu a Wēnyi gaw, Wēnyi lāhkawng n rai ai sha lāngai sha rai nga ai.
 - E. Pawlu gaw, ndai mying mālai ni hpe htinglu htinglai jai lang da nhtawm, Roma.8 hta nga ai kāji.2 kaw nna shānu nga ai, asak a Wēnyi gaw Māsum lāngai Kārai ting a yawng māyawng lawm ai, asak jaw ai Wēnyi nan rai ai lam mādi mādun nga ai.
 - F. Kārai Kāsang, Dai Wēnyi hte Hkristu yawng hpe kāji.9 hta mādun da ai.
 - G. Dai gaw anhtē hta māsum n rai nga ai; Māsum lāngai Kārai a Māsum lāngai Wēnyi lāngai sha nga ai (Yhn.4:24, 2Ko.3:17, Rom.8:11).

- VII. “Hkristu gaw nahtē hta nga nga a yang gaw, hkumhkrang gaw yubak a mājaw si nga rai ti mung, wēnyi māhtang ding hpring ai a mājaw ahkrung nga ai” kāji.10.**
- A. “Hkristu gaw nanhtē hta nga nga ai lam” gaw Roma laika hta ahkyak dik ai lawng lam rai nga ai.
1. Daw kāba 3 hta Hkristu gaw, Wudang ntsa hta anhtē a hkrang shaw la ai lam a mātu, asai hpe hkaw kau wu ai.
 2. Daw kāba 4 hta Hkristu gaw Bai hkrung rawt wa ai hta nga ai.
 3. Daw kāba 6 hta anhtē gaw, Hkristu hta nga nga ai.
 4. Daw kāba 8 hta Hkristu gaw, anhtē hta nga ai Dai Wēnyi rai nga ai.
- B. Anhtē gaw Mādu Kārai hta hkap la kam sham ai lam n nga shi yang, kāta hta anhtē a wēnyi gaw si nga nhtawm, shinggan daw hta hkumhkrang gaw hkrung nga ai.
- C. Ya anhtē hta Hkristu nga nna, shinggan daw hta nga ai anhtē a hkumhkrang gaw, yubak a mājaw si nga ai rai ti mung, kāta hta nga ai anhtē a wēnyi gaw ding hpring ai lam a mājaw hkrung nga ai.
- D. Hkristu gaw anhtē kāta de asak hku nna yu sa ai lam gaw, anhtē a hkumhkrang si nga ai mābyin māsa hpe alai shāpraw ya nga ai.
- E. Anhtē a wēnyi hta ding hpring ai lam rai nga ai, Hkristu a Wēnyi gaw asak hku nna paw pru wa ai; raitim anhtē a hkum shan hta nga ai yubak hku nna Satan gaw si ai lam hpe paw pru wa nga ai.
- F. Māsha a hkrat sum ai kaw nna yubak gaw, dai hte rau si ai lam hpe la wa nhtawm, māsha hkumhkrang de du shang wa nna, dai hpe si shāngun let, Kārai Kāsang a lam ni hta n dang di lu hkra byin shāngun nga ai.
1. Kārai Kāsang gaw hkum shan hta yubak hpe jēyang wa ti mung (Roma.8:3), ndai yubak gaw māsha a hkrat sum mat ai hkumhkrang kaw nna, aru di ai lam shing n rai shāprai kau ai lam n nga shi nga ai.
 2. Dai mājaw anhtē a hkumhkrang gaw si let nga ding-yang rai nga ai.
- G. Roma.8:10 hta nga ai wēnyi gaw, hkrat sum mat ai shinggyim hkumhkrang hte ninghtan shai nna, ningnan shāngai hkum ai shinggyim māsha wēnyi rai nga ai.
- H. Wēnyi māhtang ding hpring ai mājaw asak rai ai lam gaw, anhtē a shinggyim māsha wēnyi hpe mādi mādun nna, Kārai Kāsang a Wēnyi hpe mādi mādun ai n rai nga ai.
- I. Anhtē a wēnyi gaw ningnan shāngai hkum ai sha n-ga, asak jāhkrung ai mung hkum lu nga ai; dai gaw asak tai wa ai lam rai nga ai.
1. Anhtē gaw Hkristu hta hkap la kam sham ai shāloi, asak a Kārai hte seng ai Wēnyi hku nna Mādu gaw, anhtē a wēnyi kāta de du shang wa nna, shi hkum nan dai hte gāyau gumhpawn wa wu ai- 1Ko.6:17.
 2. Dai zawn rai wēnyi lāhkawng gaw wēnyi lāngai sha tai wa ai -1Ko.6:17.
- J. Kārai Kāsang a ding hpring ai lam de du lu shāngun ai lam hta, anhtē gaw ding hpring ai lam hpe lu la ga ai; dai gaw Māsum lāngai Kārai shi nan gaw anhtē mābyin kāta de, anhtē a wēnyi kāta de du shang wa ai lam rai nga ai- Roma.8:10.
1. Ndai ding hpring ai lam gaw, asak hpe shāpraw ya nga ai -5:18, 21.
 2. Ya anhtē a wēnyi gaw, asak hkrung ai dāram sha n rai ai, asak mung rai nga ai.
- VIII. “Dai hta kāga, si mat ai ni kaw na Yēsu hpe hkrung shārawt la ai wa a Wēnyi gaw, nanhtē hta e rawng nga a yang gaw, si mat ai ni kaw na Hkristu Yēsu hpe hkrung shārawt la ai wa gaw, nanhtē hta e rawng nga ai shi a Wēnyi a lāta hte nanhtē a si chye ai hkumhkrang ni hpe mung, jāhkrung ya na ma rin dai” –Rom.8:11.**
- A. Ndai chyum daw hta anhtē gaw, Māsum lāngai Kārai ting –“Yēsu hpe si ai kaw na hkrung shārawt la ai wa” “Hkristu Yēsu” hte nanhtē hta e rawng nga ai shi a Wēnyi” hpe mu lu nga ai.
- B. *Si chye ai hkumhkrang ni hpe mung jāhkrung ya na* ngu ai ga hta mādun da ai Hkristu gaw, shi hkum nan kamsham ai ni kāta de kāran kāchyan ai lam hta, anhtē mābyin a kā-ang dāju hta sha byin pru ai kāran kāchyan ai lam n rai ai sha, shingwang mahkra de, anhtē mābyin ma hkra de mung, du shang ai kāran kāchyan rai nga ai.

- C. *Asak hpe jăhkrung ya ai* ngu ai hta Kărai hte seng ai ana shămai ya ai hpe n mădi mädun ai sha, anhtē gaw Kărai Kăsang a Wēnyi hpe anhtē hta nta gaw gap nga na hte anhtē măbyin ma hkra de Kărai hte seng ai asak hte, ing bang chyam bra na ahkang jaw ai a măhtai hpe mădi mädun ai rai nga ai.
- D. Ndai lădat hta Mădu gaw, shi a asak hpe anhtē a si chye ai, si wa mähka re ai hkumhkrang de ana shămai ai dăram shă n rai ai, Mădu a ra shărawng ai lam hpe gun hpai shăngun na mătu asak hkrung wa na mătu, jaw ai rai nga ai.